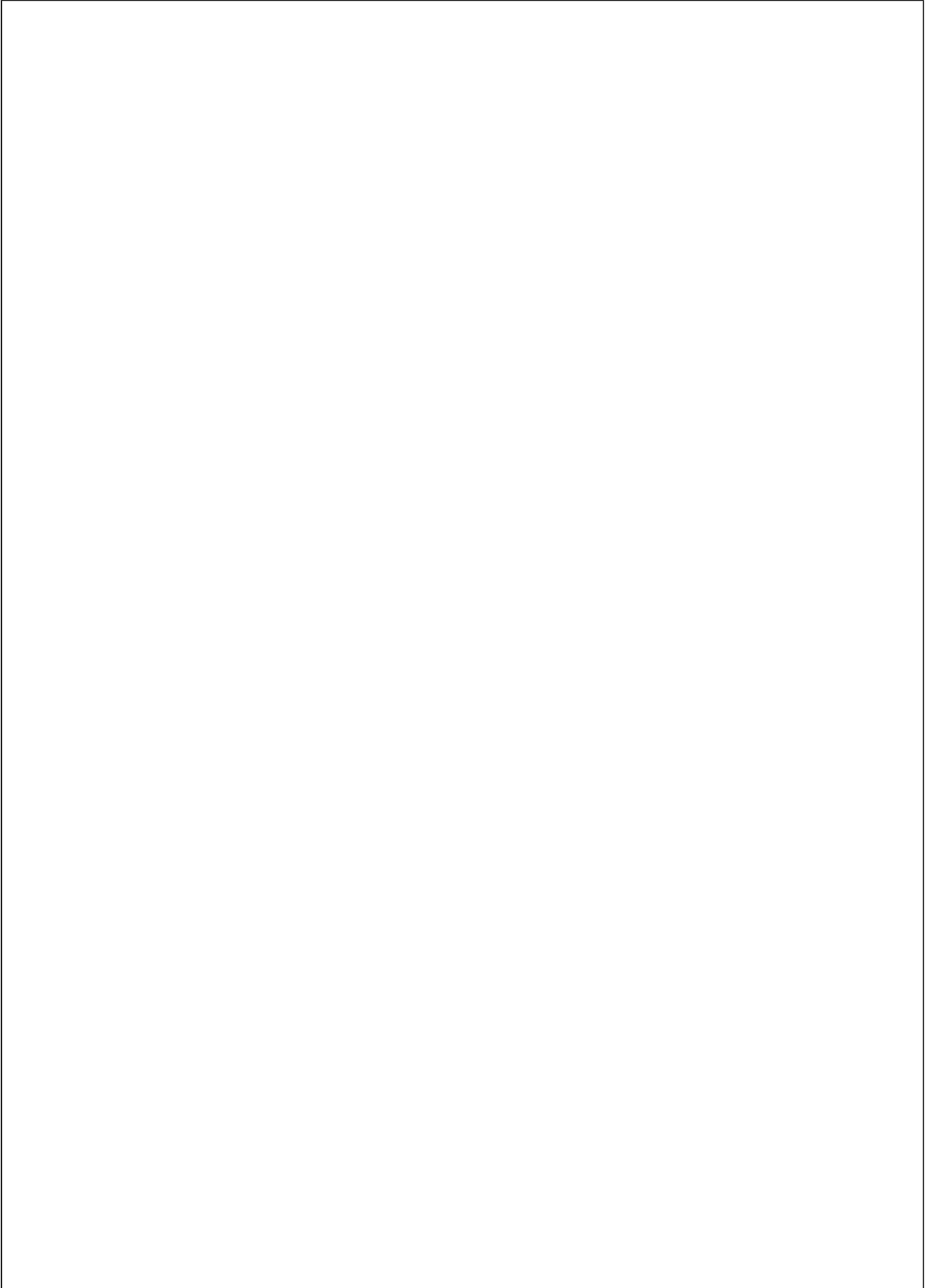

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/160483,Znaczek-pocztowy-upamietniajacy-postac-Jozefa-Franczaka-ps-Lalus.html>

22.04.2026, 09:25

[Następny](#)

[Powrót](#)

Znaczek pocztowy upamiętniający postać Józefa Franczaka ps. Lalus

Prezentacja znaczka odbyła się 1 marca 2022 roku w Izbie Pamięci „Strzelecka 8” w Warszawie. Znaczek przedstawili zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski oraz wiceprezes Poczty Polskiej Wiesław Włodek.

01.03.2022

1 marca 2022 roku, w Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych, do obiegu trafił znaczek pocztowy upamiętniający postać Józefa Franczaka „Lalusia” - partyzanta podziemia niepodległościowego, który przez 18 lat wymykał się komunistom. Równolegle Poczta Polska otworzyła wystawę prezentującą dotychczasowe wydawnictwa filatelistyczne, związane z postaciami Niezłomnych, którą będzie można zobaczyć w kilku miejscach w kraju, w tym w Instytucie Pamięci Narodowej.

- Józef Franczak „Lalus” - bohater polskiego podziemia niepodległościowego - pozostał w konspiracji, nawet kiedy zginęli jego dowódcy. Doczekał śmierci Stalina w 1953 r., widział tzw. odwilż 1956 roku, jednak elementy zmieniającej się rzeczywistości nie były w stanie wyrwać go z konspiracji. Dla niego Polska nie była niepodległa i zdecydował się na walkę aż do końca jako samotny ostatni żołnierz Rzeczypospolitej - powiedział dr hab. Karol Polejowski, wiceprezes IPN, podczas konferencji prasowej, na której zaprezentowany został znaczek. - Dzisiaj oddajemy mu hołd, ale musimy podkreślić i uhonorować także tych, dzięki którym mógł swoją walkę kontynuować, dzięki kilkudziesięciu osobom (niektórzy twierdzą, że nawet ok. dwustu), które wspomagały jego walkę, by była ona w ogóle możliwa - zaznaczył.

Znaczek, z wizerunkiem „Lalusia”, wykonany został na kanwie fotografii z przełomu 1938/39 r., pochodzącej z prywatnego archiwum rodzinnego. Autor projektu Adam Kultys umieścił w tle znaczka biało-czerwone barwy narodowe. Na dole znaczka znalazła się nazwa emisji Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”, a na górze napis POLSKA. Miejsce uroczystej prezentacji znaczka nie jest przypadkowe. W piwnicach kamienicy przy ul. Strzeleckiej 8 więzieni byli Polacy, których władza ludowa uznała za niepożądanych przez reżim - m.in. żołnierzy AK oraz innych patriotycznych organizacji niepodległościowych.

Oprócz znaczka do obiegu trafia również koperta FDC (Pierwszego Dnia Obiegu). Grafika na kopercie przedstawia zdjęcie Józefa Franczaka w gronie dowódców patroli oddziału „Uskoka” podczas narady. Fotografia zrobiona w maju 1948 roku pochodzi z Archiwum IPN. Kompozycję graficzną uzupełniają należący do sierżanta Franczaka medalik z łańcuszkiem, który obecnie znajduje się w zbiorach Muzeum Żołnierzy Wyklętych w Ostrołęce.

Sierż. Józef Franczak „Lalus” był ostatnim partyzantem polskiego podziemia niepodległościowego. Jego życiorys jest typowy dla wielu z pokolenia Kolumbów. Urodził się w 1918 roku w małej podlubelskiej wiosce Majdan Kozic Górnych. Nie mając środków na dalsze kształcenie zgłosił się do Szkoły Podoficerskiej Żandarmerii w Grudziądzu, a następnie służył w Równem na Wołyniu. We wrześniu 1939 roku walczył z Sowiecami, udało mu się zbiec z niewoli i powrócić w rodzinne strony. W czasie okupacji niemieckiej był żołnierzem ZWZ i AK, dowodził

drużyną, a następnie plutonem. Prowadził też zajęcia w konspiracyjnej szkole podoficerskiej. Po wkroczeniu Armii Czerwonej znalazł się w szeregach organizowanego przez komunistów „ludowego” WP. Stacjonował w Kąkolewnicy, gdzie Sąd Polowy II Armii WP skazywał na kary śmierci byłych żołnierzy AK. Prawdopodobnie w pierwszych miesiącach 1945 roku zdezerterował. Początkowo ukrywał się w okolicach Łodzi, a następnie na Pomorzu.

[Więcej na portalu o Żołnierzach Wyklętych podziemiebrojne.ipn.gov.pl](http://www.zolnierzach.wykletych.podziemiebrojne.ipn.gov.pl)

Od 1 marca br. w Izbie Pamięci „Strzelecka 8” w Warszawie można zapoznać się z wystawą wszystkich tych wydawnictw filatelistycznych, związanych z postaciami „Niezlomnych”, jakie wprowadziła do obiegu Poczta Polska. Prezentacja walorów w stolicy zakończy się 13 marca, by następnie trafić do innych miejsc w kraju.

[Więcej o Strzeleckiej 8](#)

Znaczek pocztowy upamiętniający postać Józefa Franczaka ps. „Laluś”. Fot. Adrianna Garnik (IPN)

O znaczku:

autor projektu: Adam Kultys

liczba znaczków: 1

wartość: 4,50 zł

nakład: 168 000 szt.

technika druku: rotograwiura

format znaczka: 31,25 x 51 mm

papier: fluorescencyjny

arkusz sprzedażny: 12 znaczków

data wprowadzenia do obiegu: 1 marca 2022 r.

Emisja znaczka z wizerunkiem „Lalusia” powstała dzięki zaangażowaniu i życzliwości Marka Franczaka – syna sierżanta Józefa Franczaka.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Relacja